

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomae

Cvm Variis Indicibvs

De Deo Effectore, Creaturarvm Omnivm Tractatvs II. De Opere Sex
Diervm, Ac Tertivs De Anima

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1622

IV. An anima separata habeat solas species, quas hic acquisiuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93575](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93575)

confusè id præstaret, atque adeò de facto anima pueri decedentis in originali, sub ea imperfectissima conditione in perpetuum relinqueretur, cum Deus nihil gratuitum illi conferat, sed tantum ea, quæ naturalia sunt. Præterea, licet status ille sit aliquomodo præter naturam animæ, tamè absolute sequitur ex conditione ipsius. Quia enim anima, & forma est subsistens, & corporis corruptibilis, necessariò manere debet aliquando separata, & cum necesse sit hominem corrumpi, imò diutius manere separata, quâ in corpore naturaliter loquendo: est autem inconueniens, q̃ pro statu breuissimò habeat anima naturalem modum, acquirendi species, & non pro diuturno statu separationis: ergo, &c.

2. *Quomodo anima separata non habet species comparatas.* Scoti, & Ga. br. opinio, & ratio.

Confirm.

Impugnatur Scotus.

Quare probabilius videtur, animam separatam habere species rerum præter eas, quas in hac vita acquisiuit, sed difficultas est de modo, quo illas cõparet. Scot. in 4. dist. 45. q. 2. credit, animas separatas accipere species à rebus per abstractionem intellectus agentis. Idem Gabriel in canone lectione 32. Ratio Scoti est, quia si anima coniuncta corpori potest abstrahere species à phantasmatibus, separata poterit abstrahere illas ab obiectis, sicut enim in corpore conuertit se ad phantasmata, ita separata poterit se conuertere ad res obiectas. Cõfirmatur, quia aliàs, vt dicebamus, anima separata imperfectissima esset, si non posset in actu exire per intrinsecam sibi, sed ab extrinseco tantum species ei infunderentur. Hæc Scoti sententia procedit ex falsa doctrina circa modum, quo intellectus agens producit species: certum quippe est illum non esse productiuum specierum nisi ab aliquo determinetur, dum autè vnitur corpori, determinatur quidem à phantasmate, separatus verò iam determinari nequit, quia determinatio per hoc pericitur, quod vtrumq; in eadem anima radicetur, sicque anima operante per phantasmam, vñtanteq; circa hoc obiectum trahitur intellectus ipse ad efficiendam speciem illius, atque hoc est ad phantasmata conuerti: nihil autem horum locum habet in anima separata, quia phantasma caret. Nec verò fingi potest modus, quo ab externis obiectis intellectus determinetur, vt Scotus autumat. Etenim anima non conuertitur ad res, nisi cognoscendo, vel a-mando illas, hæc autem conuersio supponit species in intellectu: non ergo per talem conuersionem determinatur intellectus ad producendas species. Vide supra in libro 4. cap. 7. vnde constabit dari non posse in anima separata intellectus agentis operationem, eo quòd habeat intrinsecam dependentiam à cognitione phantasmæ.

3. *Opinio aliorum D. Th.*

Aliter ergo i. p. q. 89. a. 1. opinatur D. Thomas: nimirum animam nostram in corpore ideo cognoscere per conuersionem ad phantasma sensibile, quia tunc habet modum essendi formarum sensibilium: at extra corpus, cum habeat modum essendi substantiarum spiritalium, intelligere per cõuersionem ad ea, quæ sunt intelligibilia simpliciter, sicut alia substantia separata, nimirum Angelum quia semper (inquit) modus operandi sequitur modum essendi: tum quia non est possibilis alius modus intelligendi nisi duplex ille: cumque anima separata non conueniat operari per conuersionem ad phantasmata, necessariò modus alter conuenire debet: cognoscere porro per cõuersionem ad res actu intelligibiles, idem valet, atque cognoscere recipiendo species per infusionem à substantiis separatis, quæ sunt intelligibiles actu, & maxime à Deo, qui auctor totius naturæ est, vt exponunt Thomæ, colligitur ex illo a. 1. & præcipue in solutione ad 3. quare secundum D. Thomam, animæ separate non nisi per infusionem, species conquirunt.

4. Sed iam occurrunt difficultates non pauca cõ-

tra hanc sententiam. Prima est, quia hic loquimur de anima secundum ordinem naturalem, non de his, quæ Deus circa illam potest supernaturaliter operari: hæc autem infusio specierum, quæ dicitur fieri à Deo, non videtur naturalis esse, sed ex libera voluntate Dei pendens, atq; adeo supernaturalis, & gratuita. Secunda: quarum nam rerum infundantur species animæ in puris naturalibus existentibus: seu in beatitudine naturali? Ac de facto habet locum difficultas in puero decedente in originali: nam licet in pœnam sit carentia visionis Dei, attamen aliam non habet pœnam, & aliàs habere potest omnem perfectionem naturæ consentaneam. Tertia, an fiant dictæ species immediatè à Deo, vel medijs Angelis. Quarta, quomodo anima intelligat per illas.

Ad primam respondet, ad naturalem Dei prouidentiam spectare, & infundat animæ separatæ necessarias species ad cognoscendum naturaliter, adeoq; illam infusionem supernaturalem non esse, sed intra ordinem naturæ contineri, sunt eiusdem animæ infusionem in corpus, q̃ probat illa confirmatio Scoti, quia aliàs male esset prouisum animæ nostræ, si nec ab intrinseco esset in actu primo cõstitutum, nec secundum naturalem ordinem posset ab aliquo agente in actu primo constitui ad operandum. Adde naturalem rerum ordinem esse, vt superiora iuuēt inferiora, & præcipue q̃ vnaquæque res iuuetur ab auctore suo, & ab illo recipiat cõplementum necessarium. Dices: si hoc naturale est recipiet etiam anima damnata influxum specierum, cum Deus non denegat prouidentiam naturalem. Respondendum, in pœnam peccati, posse Deum illam perfectionem naturalem non tribuere, satis enim esse non auferre naturalia, quæ semel contulit. Secundo respondendum, forte recipere species ad maiorem certe pœnam. Reliquæ difficultates soluentur melius in sequentibus.

1. *Difficultas contra opinionem D. Thomæ*

Secunda.

Tertia.

Quarta.

5. *Prima difficultas enodatio.*

Instantia dupliciter remouetur.

Quid de aliis difficultatibus.

C A P V T V.

An, & quomodo anima separata cognoscat se.

QVod anima separata cognoscat seipsam aliquo modo, certissimè est. Nam si in hac vita dum est corpori immersa id potest, melius poterit separata, & à corpore non impedita, quin potius quòd non tantum vtrumque, sed etiam quòd intus, & quidditatiuè se cognoscat, videtur satis credibile, primo, quia in eo statu nihil est, quòd animæ impediat cognitionem. Secundo, quia inconueniens est animam semper habere naturale desiderium se cognoscendi perfecte, quòd illi impossibile per naturam complere. Tertiò, quia animæ essentia, & perfectio est limitata, comprehensibilis, que ab intellectu creato: ergo etiam à proprio intellectu. Nam rationabile est, vt virtus intellectiua adæquetur perfectioni ipsius animæ: licet enim, & Deus se comprehendit, quia intellectus diuinus adæquatur suæ essentiæ infinitæ: habet ergo intellectus noster sufficientem virtutem naturalem ad intelligendum perfecte animam ipsam, atque adeo inconueniens est, potentiam hanc semper otiosam manere, nec in actu reduci posse: ergo naturaliter loquendo anima potest se dicto modo cognoscere: ergo maxime separata poterit.

Quapropter hoc supposito, vt probabiliori, difficultas relictæ de modo, quo anima separata se cognoscat. D. Thom. i. p. q. 87. docet non cognoscere se per speciem aliquam sui, sed per substantiam suam, quòd est difficile: intellectus enim noster est in pura potentia, & non est de se constitutus in actu primo ad cognoscendum alia: ergo anima separata non potest se cognoscere, nisi eius intellectus

1. *Anima separata cognoscit etiam quidditatiuè.*

2. *Modus se cognoscendi, vt explicatur à D. Thom. Arguitur contra hunc modum.*